

Guia per a l'avaluació de l'impacte dels programes d'horts socials

Sèrie **Benestar i Ciutadania**

Els programes d'horts socials que s'implementen en molts municipis, en el marc de les iniciatives d'inclusió social i d'agricultura social, es consoliden com a una bona eina de dinamització comunitària, ja que posen en valor les capacitats de les persones que hi participen. En aquesta guia, es planteja la necessitat de fer un pas més i definir una proposta avaluadora del recurs per mostrar els resultats d'aquests programes i la seva validesa per al treball social.

Avaluar un programa, tant en les persones destinatàries com en els propis serveis socials, és important per poder orientar millor les iniciatives que sorgeixen, polir-les i millorar-les.

A partir de l'experiència del programa d'horts socials de Premià de Dalt, la guia defineix diferents variables i paràmetres observables, i fa una proposta de metodologia, processos i eines útils a la finalitat avaluadora.

Guia per a l'avaluació de l'impacte dels programes d'horts socials

Guia per a l'avaluació de l'impacte dels programes d'horts socials

Consultoria tècnica

Rosa Coscolla i Gabriel Casellato
Fundació Pere Tarrés

Direcció tècnica

Servei d'Acció Social
Gerència de Serveis de Benestar Social
Àrea d'Atenció a les Persones
Diputació de Barcelona

Col·laboració

Ajuntament de Premià de Dalt

Abril de 2017

© de l'edició: Diputació de Barcelona

© dels textos: dels autors

Producció i edició: Gabinet de Premsa i Comunicació
de la Diputació de Barcelona

Impressió: Departament de Reproducció Gràfica
de la Diputació de Barcelona

Dipòsit legal: B 11417-2017

Índex

Presentació	7
1. Objectius: què avaluem?	8
1.1. Avaluar l'impacte en les persones destinatàries	8
1.2. Avaluar l'impacte en el funcionament de Serveis Socials	10
1.3. Avaluar la satisfacció dels destinataris del servei	11
2. Metodologia: com i quan ho avaluem?	12
2.1. Fases d'avaluació	12
2.2. Instruments d'avaluació	14
Annex 1. Qüestionari inicial/de seguiment	17
Annex 2. Fitxa d'avaluació tècnica	20
Annex 3. Qüestionari final	24
Annex 4. Catàleg d'indicadors per a l'avaluació de l'impacte de l'hort social en el funcionament de Serveis Socials	30
Annex 5. Llista no exhaustiva de variables de segmentació	32
Annex 6. Síntesi de resultats individuals	33

Presentació

Els horts socials, en el marc de les iniciatives d'inclusió social i d'agricultura social, són una resposta que afavoreix l'apoderament de les persones, la seva autonomia, el benestar psicosocial i, també, l'ocupabilitat; tanmateix ajuda a establir vincles entre l'entorn natural i l'urbà i a mantenir i recuperar espais públics.

A través de projectes com el dels horts socials posem en comú la inclusió social amb l'entorn i el medi ambient; posem en valor les capacitats de les persones i la producció local, i afavorim, a la vegada, la cohesió social, a través de la creació de xarxes, nous aprenentatges i valors per al poble o la ciutat.

Poder avaluar un programa i conèixer el seu impacte, tant en les persones destinatàries com en els propis serveis socials, és important per poder orientar millor les iniciatives que sorgeixen, polir-les i millorar-les.

En aquest sentit, la guia presenta metodologia, processos i eines útils a la finalitat avaluadora. Cal destacar que parteix de l'experiència del programa d'horts socials de Premià de Dalt, un bon exemple per a altres poblacions que es plantegin projectes similars, el qual volem reconèixer, a més d'agrair a l'Ajuntament la seva col·laboració.

Espero que aquesta guia sigui un model perquè experiències com els horts socials continuïn sorgint. Són projectes que fan de la inclusió social una oportunitat de desenvolupament i de cohesió local.

MAITE FANDOS I PAYÀ
Diputada de Benestar Social
Àrea d'Atenció a les Persones. Diputació de Barcelona

1. Objectius: què avaluem?

La guia d'avaluació es proposa avaluar tres aspectes diferents d'un programa d'hortos socials:

- L'impacte en les persones destinatàries:
 - Des de la perspectiva de l'equip tècnic responsable.
 - Des de la perspectiva del destinatari.
- L'impacte en el funcionament dels serveis socials bàsics.
- La satisfacció del destinatari respecte del programa.

1.1. Avaluar l'impacte en les persones destinatàries

L'avaluació de l'impacte de l'hort social en els destinataris del servei requereix primerament que el projecte defineixi els seus objectius de manera clara, concreta i acotada en el temps. Dit d'una altra manera, els objectius —en aquest cas, els efectes que es volen obtenir en els destinataris a través de les actuacions del programa— han de ser avaluables. Seguidament, el projecte ha d'incorporar una teoria del canvi —és a dir, un conjunt d'hipòtesis sobre relacions de causalitat— que determini els processos considerats indispensables per assolir els objectius que han estat formulats prèviament. Cal definir tant el perfil de les persones destinatàries a les quals es dirigeix el programa com el conjunt de professionals, d'activitats i de recursos que es preveu que es necessitarà.

Què és la teoria del canvi?

Exemple segons el programa d'hortos socials de Premià de Dalt

El canvi general desitjat en els destinataris del programa d'hortos socials de Premià de Dalt és el desenvolupament de la seva autonomia i qualitat de vida a través de la millora de l'ocupabilitat i del benestar psicosocial.

Per contribuir a aquesta transformació, cal assolir uns efectes intermedis en els destinataris, i aquests efectes s'han concretat de la manera següent:

- Milloren els seus hàbits de salut.
- Senten més benestar emocional.
- Amplien les relacions socials.
- Incrementen les competències transversals per a l'ocupació.

- Adquireixen formació en agricultura ecològica.
- Guanyen visió positiva i perspectiva de futur.

Per aconseguir els canvis desitjats en aquestes sis dimensions, cal garantir el bon funcionament de l'organització en cinc processos bàsics: un espai adequat, el projecte educatiu (teoria i pràctica) compartit per l'equip tècnic i institucional, un formador competent en la matèria i en dinàmiques pel que fa a l'apoderament dels usuaris, la disposició dels destinataris i el suport del seu entorn.

Finalment, el projecte ha de definir un sistema de recollida de la informació que es considera necessària per dur a terme l'avaluació. Per exemple, això pot incloure dades sociodemogràfiques dels usuaris, la seva opinió sobre la pròpia situació personal en moments diferents del desenvolupament de l'hort social o la seva valoració sobre el funcionament del servei. Siguin quines siguin les dades que es preveu obtenir, el projecte ha d'incorporar un sistema de conservació d'aquestes mateixes dades en format digital i els mitjans per al seu tractament posterior.

Efectes esperats del programa

Generalment, els destinataris d'un programa d'horts socials són aquelles persones que presenten un, o més d'un, indicadors d'exclusió.

En el projecte que ha servit de model, els destinataris eren majoritàriament persones en situació d'atur de llarga durada que no disposaven dels recursos educatius i idiomàtics suficients per accedir a un pla d'ocupació o a una formació alternativa.

En principi, doncs, un programa d'horts socials es proposa aconseguir un impacte en els destinataris a través de:

- Fomentar la inclusió
- Potenciar l'apoderament
- Millorar les condicions de vida

Aquests àmbits d'avaluació es poden classificar en un conjunt de variables més específiques:

Variables de mesura dels efectes esperats

Inclusió	Apoderament		Condicions de vida
	Competències bàsiques	Competències transversals	
Relació amb la família més propera	Lectoescritura	Construcció del projecte professional	Estat de salut

Amplitud de la xarxa d'amistats	Càlcul bàsic	Disposició a l'aprenentatge	To emocional predominant
Relació amb la xarxa d'amistats	Coneixement de l'idioma de la comunitat	Motivació Flexibilitat	Grau de descans
Assistència a activitats comunitàries	Coneixement de l'idioma d'interès laboral	Autonomia	Autocura
Implicació en el món associatiu	Habilitats informàtiques	Gestió emocional	Alimentació
Ús dels recursos de què disposa la comunitat	Capacitat de mobilitat en el territori	Treball en equip	Forma física
Sentiment de pertinença a la comunitat	Carnet de conduir	Acceptació de normes i autoritat	Qualitat de vida
Expectatives de futur			

1.2. Avaluar l'impacte en el funcionament de Serveis Socials

L'avaluació parteix de la hipòtesi següent: «La transformació del destinatari en un subjecte més autònom provoca un impacte en els serveis socials bàsics, el qual es tradueix en un canvi a curt termini en la qualitat d'atenció per part de Serveis Socials —amb una reducció en les demandes de les urgències i una més gran proactivitat i implicació en el mateix procés de millora— i una reducció a la llarga de la necessitat d'atenció». Així doncs, amb el temps, el programa d'hortos socials permet alliberar recursos públics —hores de feina de l'equip tècnic, nombre de places subvencionades, prestacions econòmiques— per destinar-los a altres necessitats i transformar l'activitat de Serveis Socials.

Tanmateix, com s'ha expressat anteriorment, l'avaluació de l'impacte de l'hort social en el funcionament dels serveis socials bàsics també requereix disposar d'uns objectius clars i avaluables, d'una teoria del canvi detallada i, sobretot, d'un sistema de recollida d'aquesta informació.

Per tant, si els destinataris de l'hort social són usuaris habituals de Serveis Socials, caldrà estudiar prèviament el tipus i la intensitat d'intervenció rebudes per poder-ne valorar l'evolució al llarg del temps i la transformació del destinatari. Igualment, també cal determinar quines places subvencionades o prestacions econòmiques de Serveis Socials s'espera que l'hort social pugui permetre alliberar, i alhora una manera de calcular-ho. El mateix s'aplica a la reducció d'hores de feina de l'equip tècnic, si bé el càlcul previ de les dedicacions de cada professional pot requerir un esforç encara més gran.

A partir de l'experiència del programa d'horts socials de Premià de Dalt, es proposa el conjunt d'indicadors següents per avaluar-ne l'impacte en el funcionament de Serveis Socials.

Indicadors d'impacte en els recursos de Serveis Socials

Nombre de visites a Serveis Socials

Ús del programa de Serveis Socials «Àpats en companyia»

Ús del programa de Serveis Socials SAD

Ús del Servei d'Ocupació Municipal

Ús del Servei de Teràpia Familiar

Ús dels serveis de salut

Percepció de prestacions econòmiques no locals

Percepció de beques

Percepció d'ajuts d'urgència

Indicadors d'impacte en l'activitat de Serveis Socials

Percepció de la intensitat en la intervenció

Tipus d'entrevista més freqüent:

Seguiment i acompanyament respecte dels tràmits administratius

Suport i acompanyament psicosocial

Percepció de la qualitat de la relació entre l'usuari i Serveis Socials

Participació dels usuaris en el funcionament de Serveis Socials

1.3. Avaluar la satisfacció dels destinataris del servei

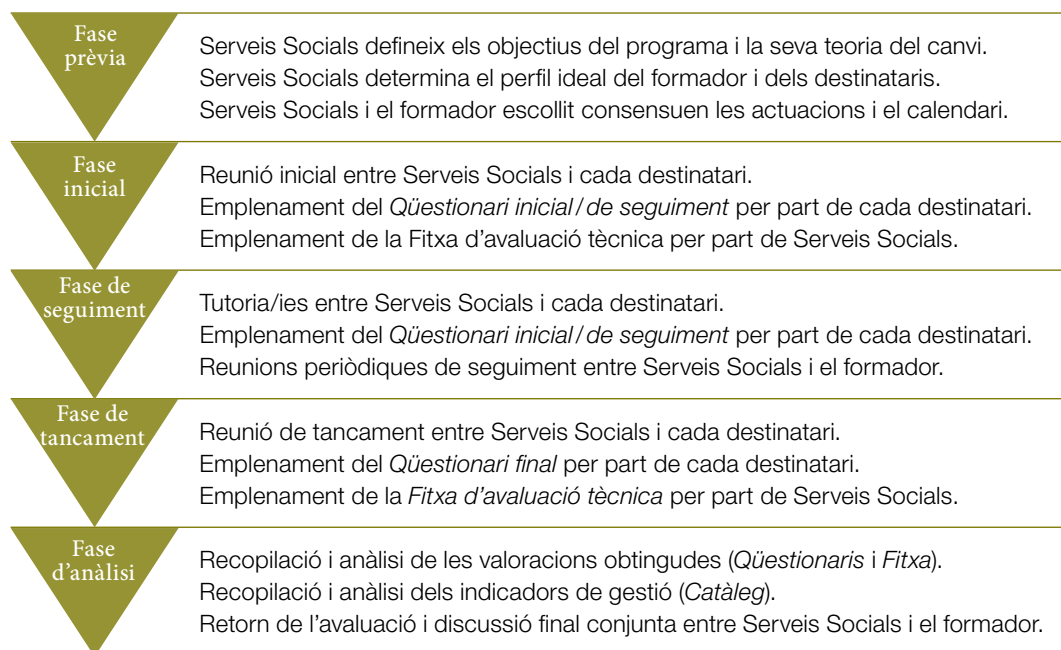
Finalment, l'avaluació de la satisfacció dels destinataris respecte del servei ha de permetre detectar els aspectes de l'hort social que no han acabat de funcionar de la manera esperada. Així, cal recollir tant el grau de satisfacció com la raó que determina el grau en qüestió. Per aconseguir-ho, es requereix que el responsable tècnic de l'hort social es reuneixi de manera individual amb cada participant i l'interrogui sobre la valoració que fa dels diferents aspectes de l'hort (el formador, la formació, el grup dels participants, l'espai, etc.) en diferents moments de desenvolupament de l'activitat. De manera accessòria pot ser útil un qüestionari amb algunes preguntes per obtenir una valoració final de naturalesa quantitativa. Tots aquests aspectes es descriuen a continuació de manera més detallada.

2. Metodologia: com i quan ho avaluem?

Després d'haver formulat el projecte de manera que sigui evaluable, es requereix un seguit d'instruments d'avaluació que, aplicats en un moment determinat, permetin recollir aquelles dades sobre les quals es fonamenta la reflexió posterior que cristal·litza en l'avaluació.

2.1. Fases d'avaluació

La guia estructura l'avaluació de l'hort social de manera continuada i al llarg d'un any. Les fases en què es divideix es descriuen a continuació.

Fase prèvia

L'equip de Serveis Socials de l'Ajuntament es reuneix i determina els objectius específics de l'hort social, la teoria del canvi que hi està associada, el conjunt de recursos i actuacions que s'hi vinculen i el calendari d'implementació. Assolit un consens, es determina el perfil ideal del formador i dels destinataris i es convoquen el concurs de selecció i la borsa de possibles candidats.

Posteriorment, l'equip de Serveis Socials es reuneix amb el formador de l'hort social que ha estat escollit i s'hi coordina per determinar el programa d'actuacions, la metodologia que requereix i la planificació de les reunions de seguiment. Per a l'èxit de l'hort social, sembla que una comunicació fluïda entre el responsable i el formador de l'hort social és indispensable.

Fase inicial

Poc abans del començament de l'hort social, es duu a terme una primera reunió entre el responsable i cadascun dels destinataris del servei que han estat seleccionats. Durant aquesta reunió, el responsable explica al destinatari el funcionament de l'hort social, en discuteix les expectatives, en recull les dades personals i li lliura el *Qüestionari inicial/ de seguiment* (annex 1), que el destinatari empena i retorna al responsable.

Si el responsable coneix prou l'usuari, al final d'aquesta primera reunió pot emplenar la *Fitxa d'avaluació tècnica* (annex 2). En cas contrari, el responsable haurà d'emplenar la fitxa quan consideri que disposa d'un coneixement suficient de l'usuari, de manera ideal no més enllà de la primera tutoria.

Fase de seguiment (opcional)

La primera tutoria es duu a terme aproximadament tres mesos després de l'inici de l'hort social. Al llarg d'aquesta primera tutoria, el responsable qüestiona l'usuari sobre el desenvolupament de l'hort social, les dinàmiques de grup que es duen a terme amb el formador i entre els usuaris o el grau d'acompliment de les expectatives generades i la voluntat de continuar assistint a l'hort social.

Segons les necessitats detectades, els responsables convocaran de manera periòdica les tutories ulteriors que considerin convenients. De cara a limitar les actuacions de natura administrativa, no sembla necessari tornar a lliurar el *Qüestionari inicial/ de seguiment* als usuaris durant les tutories posteriors.

Al llarg d'aquesta fase, es duran a terme igualment i de manera periòdica totes aquelles reunions de seguiment amb el formador que Serveis Socials consideri necessàries. En aquestes reunions de seguiment, el formador traslladarà a Serveis Socials un resum de les actuacions dutes a terme en l'hort social, de la recepció que han tingut per part dels usuaris, de la relació amb els usuaris i dels usuaris entre ells, i una previsió de les actuacions futures.

Fase de tancament

Al final de cada edició de l'hort social, el responsable efectua una reunió de tancament amb cadascun dels destinataris que hi han participat. En aquesta reunió, el responsable interroga l'usuari sobre el desenvolupament de l'hort social, les dinàmiques de grup que s'han dut a terme amb el formador i entre els altres participants o el grau d'acompliment de les expectatives generades i la satisfacció general del destinatari.

En la reunió de tancament, el responsable lliura el *Qüestionari final* (annex 3) al destinatari, que l'emplena i el retorna al responsable al final de la reunió. El *Qüestionari final* inclou preguntes de satisfacció.

Al final de la reunió de tancament, el responsable emplena la *Fitxa d'avaluació tècnica* (annex 2) de l'usuari per segon cop.

Fase d'anàlisi

El responsable de l'hort social recull les dades necessàries per a l'avaluació de l'impacte de l'hort social en els destinataris (annexos 1, 2 i 3) i en el funcionament de Serveis Socials (annex 4). Si es considera convenient, el responsable també recull les dades necessàries per a la seva segmentació (annex 5).

La informació recollida és recopilada en un full de càlcul (annex 6) i analitzada. Les conclusions extretes són estudiades amb els altres integrants de l'equip impulsor de l'hort social i serveixen per millorar l'edició següent.

2.2. Instruments d'avaluació

L'avaluació de l'hort social es basa en la recollida d'informació i la seva anàlisi posterior. En primer lloc, per avaluar l'impacte de l'hort social en els destinataris del servei, la guia d'avaluació aporta aquests instruments: *Qüestionari inicial / de seguiment*, *Qüestionari final* i *Fitxa d'avaluació tècnica*. En segon lloc, la guia d'avaluació inclou un *Catàleg d'indicadors per a l'avaluació de l'impacte de l'hort social en el funcionament de Serveis Socials*. Finalment, la guia d'avaluació proposa una *Llista no exhaustiva de variables de segmentació* per a la detecció dels elements que condicionen l'impacte de l'hort social.

Qüestionari inicial / de seguiment i Qüestionari final

El *Qüestionari inicial / de seguiment* i el *Qüestionari final* són dos instruments de recollida d'informació que permeten, en primer lloc, avaluar l'impacte de l'hort social respecte de la inclusió i de les condicions de vida del destinatari a partir de la comparació de l'evolució de les seves pròpies respostes al llarg del temps. Igualment, acabada l'activitat, els resultats obtinguts permeten comparar-ne l'èxit amb les expectatives inicials de cada destinatari. Els qüestionaris són de tipus autoadministrat amb suport extern i formulen preguntes sobre la salut física i mental, els hàbits de salut, les relacions socials o la participació del destinatari en el seu entorn social. Els qüestionaris s'han de passar amb una determinada periodicitat i han d'abastar tot el període de desenvolupament de l'hort social.

Entre diferents edicions, cal mantenir les dates aproximades i la manera de passar els qüestionaris. Les preguntes incloses als qüestionaris depenen, tanmateix, dels objectius, de la teoria del canvi, de les actuacions i dels recursos disponibles per a la realització de cada programa d'hort social.

En segon lloc, el *Qüestionari final* permet obtenir la valoració autopercebuda per part de cada destinatari de l'impacte de l'hort social. La comparació d'aquesta valoració autopercebuda amb els resultats obtinguts a partir del *Qüestionari inicial/de seguiment* pot permetre separar els efectes propis de l'hort social dels efectes deguts a altres condicionants externs i, en conseqüència, permetre detectar amb precisió el punt o els punts en què l'hort social incideix amb més intensitat.

Finalment, el *Qüestionari final* incorpora un apartat amb preguntes de satisfacció que ajuda a obtenir una visió quantitativa de l'opinió que expressen els destinataris respecte de l'hort social.

La GUIA D'AVALUACIÓ D'UN HORT SOCIAL inclou dos models de *Qüestionari inicial/de seguiment* i de *Qüestionari final* com a annexos 1 i 3.

Fitxa d'avaluació tècnica

La *Fitxa d'avaluació tècnica* és un instrument de recollida d'informació que permet avaluar l'impacte de l'hort social en la inclusió, l'apoderament i les condicions de vida dels usuaris. A diferència dels qüestionaris, que recullen la perspectiva de l'usuari, la *Fitxa d'avaluació tècnica* permet obtenir la visió dels responsables tècnics de Serveis Socials. A més, també es diferencia dels qüestionaris en la mesura que inclou un estudi de l'efecte que l'hort social té sobre les competències bàsiques, transversals i específiques dels destinataris. A banda, incorpora igualment totes les variables que els qüestionaris estudien.

La *Fitxa d'avaluació tècnica* requereix que el responsable de Serveis Socials determini el nivell d'assoliment (alt / més aviat alt / més aviat baix / baix) del destinatari respecte de cada variable al principi i al final de l'hort social. Per tal d'efectuar aquesta valoració, el responsable de Serveis Socials pot emprar qualsevol diccionari de competències que tingui a la seva disposició.

La GUIA D'AVALUACIÓ D'UN HORT SOCIAL també inclou un model de *Fitxa d'avaluació tècnica* com a annex 2. El model ha determinat les variables relacionades amb les competències transversals a partir del *Diccionari de competències transversals per a la inclusió social* (Fundació Pere Tarrés, 2015). El model no inclou variables relacionades amb les competències específiques, ja que es considera que aquestes han de ser determinades de comú acord entre els Serveis Socials i el formador per a cada programa d'hortos socials.

De la mateixa manera que en el cas dels altres instruments d'avaluació que es proporcionen en aquesta guia, s'aconsella que el responsable de Serveis Socials adapti el conjunt de les variables estudiades i la definició del seu nivell d'acompliment a les pròpies necessitats i visió. Aquest exercici d'apropiació dels instruments d'avaluació es farà abans del primer ús i se'n mantindrà la concepció desitjada al llarg del temps.

Catàleg d'indicadors per a l'avaluació de l'impacte de l'hort social en el funcionament de Serveis Socials

El *Catàleg d'indicadors per a l'avaluació de l'impacte de l'hort social en el funcionament*

de Serveis Socials és l'instrument de recollida de dades per a l'avaluació del segon objectiu. Ha de ser emprat per Serveis Socials al final de l'hort social i analitzat conjuntament amb els indicadors d'impacte en els destinataris durant la fase d'anàlisi. Permet obtenir informació sobre l'evolució del nombre de visites que els destinataris de l'hort social efectuen a l'oficina de Serveis Socials i la tipologia d'aquestes visites o sobre l'ús que els destinataris fan dels recursos públics que gestiona Serveis Socials.

La GUIA D'AVALUACIÓ D'UN HORT SOCIAL inclou un model de *Catàleg d'indicadors per a l'avaluació de l'impacte de l'hort social en el funcionament de Serveis Socials* com a annex 4.

Llista no exhaustiva de variables de segmentació

L'impacte detectat en els usuaris pot dependre d'algun element extern. Amb l'objectiu de detectar aquests possibles condicionants, la guia d'avaluació proposa una llista no exhaustiva de variables sociodemogràfiques per a la segmentació dels resultats quantitatius d'impacte que s'han obtingut. La *Llista no exhaustiva de variables de segmentació* és inclosa en la GUIA D'AVALUACIÓ D'UN HORT SOCIAL com a annex 5.

Tanmateix, si es vol que els resultats de la segmentació siguin estadísticament significatius i extrapolables, es requereix que les dades recollides assoleixin una certa magnitud, que facin referència a diferents edicions d'hort socials i que aquestes edicions siguin comparables entre elles. En aquest supòsit, el treball de segmentació pot esdevenir fonamental per identificar el perfil del destinatari ideal d'un hort social o quines han estat les actuacions més eficaces entre les que s'han dut a terme.

Annex 1. Qüestionari inicial/de seguiment

Li demanem que empleni aquest qüestionari. Ens servirà per avaluar els efectes de l'hort social i millorar-ne el funcionament de cara a les properes edicions.

Encercli l'opció que consideri correcta, amb sinceritat. No hi ha respostes correctes o incorrectes. Totes són d'opinió i de valoració. Si no entén una pregunta, no dubti a plantejar-ho a l'equip de Serveis Socials. Si us plau, no deixi cap pregunta sense resposta.

Moltes gràcies pel seu temps i per donar-nos la seva opinió!

Q1. En general, com és la seva salut?

- Molt bona.
- Més aviat bona.
- Més aviat dolenta.
- Molt dolenta.

Q2. Té cura de la seva salut?

- Sí, gairebé sempre.
- Més aviat sí.
- Més aviat no.
- No, gairebé mai.

Q3. Com és la seva higiene?

- Molt bona.
- Més aviat bona.
- Més aviat dolenta.
- Molt dolenta.

Q4. Com és la seva alimentació?

- Molt bona.
- Més aviat bona.
- Més aviat dolenta.
- Molt dolenta.

Q5. Com és la seva forma física?

- Molt bona.
- Més aviat bona.
- Més aviat dolenta.
- Molt dolenta.

Q6. Acostuma a dormir bé?

- Sí, gairebé sempre.
- Més aviat sí.
- Més aviat no.
- No, gairebé mai.

Q7. Acostuma a sentir-se feliç o infeliç?

- Feliç, gairebé sempre.
- Més aviat feliç.
- Més aviat infeliç.
- Infeliç, gairebé sempre.

Q8. Com és la relació amb la seva família més propera?

- Molt bona.
- Més aviat bona.
- Més aviat dolenta.
- Molt dolenta.

Q9. Com és la seva xarxa d'amistats en la comunitat?

- Hi tinc moltes amistats.
- Hi tinc bastantes amistats.
- Hi tinc poques amistats.
- Gairebé no hi tinc amistats.

Q10. Com és la relació amb la seva xarxa d'amistats?

- Molt bona.
- Més aviat bona.
- Més aviat dolenta.
- Molt dolenta.

Q11. Participen en les activitats (festa major, diades, etc.) que organitza la comunitat?

- Sí, gairebé sempre.
- Més aviat sí.
- Més aviat no.
- No, gairebé mai.

Q12. Està implicat/da en la xarxa associativa de la comunitat?

- Sí, molt.
- Sí, bastant.
- No, molt poc.
- No, gens ni mica.

Q13. Coneix els recursos (escola, institut, CAP, biblioteca, xarxa de transport públic, etc.) de què disposa la comunitat?

- Sí, els conec bé.
- Sí, en conec alguns.
- No, en conec molt pocs.
- No, no en conec cap.

Q14. Com diria que és el seu sentiment de pertinença a la comunitat?

- Molt fort.
- Més aviat fort.
- Més aviat feble.
- Molt feble.

Q15. Com diria que és la seva qualitat de vida?

- Molt bona.
- Més aviat bona.
- Més aviat dolenta.
- Molt dolenta.

Q16. Com diria que és la seva percepció del futur?

- Sóc molt optimista.
- Sóc més aviat optimista.
- Sóc més aviat pessimista.
- Sóc molt pessimista.

Annex 2. Fitxa d'avaluació tècnica

Àmbit	Variabls	Valoració	Descripció	V.I.	V.F.
Inclusió					
Relació amb la família més propera	4	Bona			
	3	Més aviat bona			
	2	Més aviat dolenta			
	1	Dolenta			
Amplitud de la xarxa d'amistats	4	Alta			
	3	Més aviat alta			
	2	Més aviat baixa			
	1	Baixa			
Relació amb la xarxa d'amistats	4	Bona			
	3	Més aviat bona			
	2	Més aviat dolenta			
	1	Dolenta			
Participació en les activitats comunitàries	4	Alta			
	3	Més aviat alta			
	2	Més aviat baixa			
	1	Baixa			
Implicació en el món associatiu	4	Alta			
	3	Més aviat alta			
	2	Més aviat baixa			
	1	Baixa			
Coneixement dels recursos de què disposa la comunitat	4	Alt			
	3	Més aviat alt			
	2	Més aviat baix			
	1	Baix			
Sentiment de pertinença a la comunitat	4	Fort			
	3	Més aviat fort			
	2	Més aviat feble			
	1	Feble			

Àmbit	Variables	Valoració	Descripció	V.I.	V.F.
Apoderament - Competències bàsiques					
	Lectoescritura	4	Alta		
		3	Més aviat alta		
		2	Més aviat baixa		
		1	Baixa		
	Càlcul bàsic	4	Alt		
		3	Més aviat alt		
		2	Més aviat baix		
		1	Baix		
	Coneixement de l'idioma de la comunitat	4	Alt		
		3	Més aviat alt		
		2	Més aviat baix		
		1	Baix		
	Coneixement de l'idioma d'interès laboral	4	Alt		
		3	Més aviat alt		
		2	Més aviat baix		
		1	Baix		
	Habilitats informàtiques	4	Altes		
		3	Més aviat altes		
		2	Més aviat baixes		
		1	Baixes		
	Capacitat de mobilitat en el territori	4	Alta		
		3	Més aviat alta		
		2	Més aviat baixa		
		1	Baixa		
	Carnet de conduir	4	Disposa de carnet i té hàbit de conduir		
		3	Disposa de carnet però no té hàbit de conduir		
		2	Està en procés d'obtenir-lo		
		1	No en té		
Apoderament - Competències transversals					
	Construcció del projecte professional	4	Alta		
		3	Més aviat alta		
		2	Més aviat baixa		
		1	Baixa		

Àmbit	Variables	Valoració	Descripció	V.I.	V.F.
	Disposició a l'aprenentatge	4	Alta		
		3	Més aviat alta		
		2	Més aviat baixa		
		1	Baixa		
	Motivació	4	Alta		
		3	Més aviat alta		
		2	Més aviat baixa		
		1	Baixa		
	Flexibilitat	4	Alta		
		3	Més aviat alta		
		2	Més aviat baixa		
		1	Baixa		
	Autonomia	4	Alta		
		3	Més aviat alta		
		2	Més aviat baixa		
		1	Baixa		
	Comunicació	4	Alta		
		3	Més aviat alta		
		2	Més aviat baixa		
		1	Baixa		
	Gestió emocional	4	Alta		
		3	Més aviat alta		
		2	Més aviat baixa		
		1	Baixa		
	Treball en equip	4	Alt		
		3	Més aviat alt		
		2	Més aviat baix		
		1	Baix		
	Acceptació de normes i autoritat	4	Alta		
		3	Més aviat alta		
		2	Més aviat baixa		
		1	Baixa		
Condicions de vida					
	Estat de salut	4	Bo		
		3	Més aviat bo		
		2	Més aviat dolent		
		1	Dolent		

Àmbit	Variables	Valoració	Descripció	V.I.	V.F.
	Autocura	4	Alta		
		3	Més aviat alta		
		2	Més aviat baixa		
		1	Baixa		
	Higiene	4	Bona		
		3	Més aviat bona		
		2	Més aviat dolenta		
		1	Dolenta		
	Alimentació	4	Bona		
		3	Més aviat bona		
		2	Més aviat dolenta		
		1	Dolenta		
	Forma física	4	Bona		
		3	Més aviat bona		
		2	Més aviat dolenta		
		1	Dolenta		
	Descans	4	Bé		
		3	Més aviat bé		
		2	Més aviat malament		
		1	Malament		
	To emocional predominant (Q: sensació de felicitat)	4	Feliç		
		3	Més aviat feliç		
		2	Més aviat infeliç		
		1	Infeliç		
	Qualitat de vida	4	Bona		
		3	Més aviat bona		
		2	Més aviat dolenta		
		1	Dolenta		
Futur					
	Expectatives de futur	4	Optimista		
		3	Més aviat optimista		
		2	Més aviat pessimista		
		1	Pessimista		

Annex 3. Qüestionari final

Li demanem que empleni aquests qüestionaris. Ens serviran per avaluar els efectes de l'hort social i millorar-ne el funcionament de cara a les properes edicions.

Encercli l'opció que consideri correcta, amb sinceritat. No hi ha respostes correctes o incorrectes. Totes són d'opinió i de valoració. Si no entén una pregunta, no dubti a plantejar-ho a l'equip de Serveis Socials. Si us plau, no deixi cap pregunta sense resposta.

Moltes gràcies pel seu temps i per donar-nos la seva opinió!

Qüestionari de seguiment i d'impacte autopercebut

Q1. En general, com és la seva salut?

- Molt bona.
- Més aviat bona.
- Més aviat dolenta.
- Molt dolenta.

A1. L'assistència a l'hort social ha contribuït a millorar la seva salut?

- Sí, molt.
- Sí, una mica.
- No, no ha variat.
- No, ha empitjorat.

Q2. Té cura de la seva salut?

- Sí, gairebé sempre.
- Més aviat sí.
- Més aviat no.
- No, gairebé mai.

A2. L'assistència a l'hort social ha contribuït a fomentar la seva autocura?

- Sí, molt.
- Sí, una mica.
- No, no ha variat.
- No, s'ha reduït.

Q3. Com és la seva higiene?

- Molt bona.
- Més aviat bona.
- Més aviat dolenta.
- Molt dolenta.

A3. L'assistència a l'hort social ha contribuït a millorar la seva higiene?

- Sí, molt.
- Sí, una mica.
- No, no ha variat.
- No, ha empitjorat.

Q4. Com és la seva alimentació?

- Molt bona.
- Més aviat bona.
- Més aviat dolenta.
- Molt dolenta.

Q5. Com és la seva forma física?

- Molt bona.
- Més aviat bona.
- Més aviat dolenta.
- Molt dolenta.

Q6. Acostuma a dormir bé?

- Sí, gairebé sempre.
- Més aviat sí.
- Més aviat no.
- No, gairebé mai.

Q7. Acostuma a sentir-se feliç o infeliç?

- Feliç, gairebé sempre.
- Més aviat feliç.
- Més aviat infeliç.
- Infeliç, gairebé sempre.

Q8. Com és la relació amb la seva família més propera?

- Molt bona.
- Més aviat bona.
- Més aviat dolenta.
- Molt dolenta.

Q9. Com és la seva xarxa d'amistats en la comunitat?

- Hi tinc moltes amistats.
- Hi tinc bastantes amistats.
- Hi tinc poques amistats.
- Gairebé no hi tinc amistats.

A4. L'assistència a l'hort social ha contribuït a millorar la seva alimentació?

- Sí, molt.
- Sí, una mica.
- No, no ha variat.
- No, ha empitjorat.

A5. L'assistència a l'hort social ha contribuït a millorar la seva forma física?

- Sí, molt.
- Sí, una mica.
- No, no ha variat.
- No, ha empitjorat.

A6. L'assistència a l'hort social ha contribuït a millorar el seu descans?

- Sí, molt.
- Sí, una mica.
- No, no ha variat.
- No, ha empitjorat.

A7. L'assistència a l'hort social ha contribuït a ampliar la seva sensació de felicitat?

- Sí, molt.
- Sí, una mica.
- No, no ha variat.
- No, s'ha reduït.

A8. L'assistència a l'hort social ha contribuït a millorar la relació amb la seva família més propera?

- Sí, molt.
- Sí, una mica.
- No, no ha variat.
- No, ha empitjorat.

A9. L'assistència a l'hort social ha contribuït a ampliar la seva xarxa d'amistats?

- Sí, molt.
- Sí, una mica.
- No, no ha variat.
- No, s'ha reduït.

Q10. Com és la relació amb la seva xarxa d'amistats?

- Molt bona.
- Més aviat bona.
- Més aviat dolenta.
- Molt dolenta.

A10. L'assistència a l'hort social ha contribuït a millorar la relació amb la seva xarxa d'amistats?

- Sí, molt.
- Sí, una mica.
- No, no ha variat.
- No, ha empitjorat.

Q11. Participa en les activitats (festa major, diades, etc.) que organitza la comunitat?

- Sí, gairebé sempre.
- Més aviat sí.
- Més aviat no.
- No, gairebé mai.

A11. L'assistència a l'hort social ha contribuït a fomentar la seva participació en les activitats que organitza la comunitat?

- Sí, molt.
- Sí, una mica.
- No, no ha variat.
- No, s'ha reduït.

Q12. Està implicat/da en la xarxa associativa de la comunitat?

- Sí, molt.
- Sí, bastant.
- No, molt poc.
- No, gens ni mica.

A12. L'assistència a l'hort social ha contribuït a fomentar la seva implicació en la xarxa associativa de la comunitat?

- Sí, molt.
- Sí, una mica.
- No, no ha variat.
- No, s'ha reduït.

Q13. Coneix els recursos (escola, institut, CAP, biblioteca, xarxa de transport públic, etc.) de què disposa la comunitat?

- Sí, els conec.
- Sí, en conec alguns.
- No, en conec molt pocs.
- No, no en conec cap.

A13. La seva assistència a l'hort social ha contribuït a ampliar el seu coneixement dels recursos de què disposa la comunitat?

- Sí, molt.
- Sí, una mica.
- No, no ha variat.
- No, s'ha reduït.

Q14. Com diria que és el seu sentiment de pertinença a la comunitat?

- Molt fort.
- Més aviat fort.
- Més aviat feble.
- Molt feble.

A14. L'assistència a l'hort social ha contribuït a fomentar el seu sentiment de pertinença a la comunitat?

- Sí, molt.
- Sí, una mica.
- No, no ha variat.
- No, s'ha reduït.

Q15. Com diria que és la seva qualitat de vida?

- Molt bona.
- Més aviat bona.
- Més aviat dolenta.
- Molt dolenta.

A15. La seva assistència a l'hort social ha contribuït a millorar la seva qualitat de vida?

- Sí, molt.
- Sí, una mica.
- No, no ha variat.
- No, ha empitjorat.

Q16. Com diria que és la seva percepció del futur?

- Sóc molt optimista.
- Sóc més aviat optimista.
- Sóc més aviat pessimista.
- Sóc molt pessimista.

A16. La seva assistència a l'hort social ha contribuït a millorar la seva percepció del futur?

- Sí, molt.
- Sí, una mica.
- No, no ha variat.
- No, ha empitjorat.

Qüestionari de satisfacció

S1. En general, està satisfet/a d'haver a assistit a l'hort social?

- Estic molt satisfet/a.
- Estic més aviat satisfet/a.
- Estic més aviat insatisfet/a.
- Estic molt insatisfet/a.

Comentaris:

S2. Està satisfet/a amb el grup de persones amb què ha dut a terme l'hort social?

- Estic molt satisfet/a.
- Estic més aviat satisfet/a.
- Estic més aviat insatisfet/a.
- Estic molt insatisfet/a.

Comentaris:

S3. Està satisfet/a amb el treball de l'equip de Serveis Socials de l'Ajuntament?

- Estic molt satisfet/a.
- Estic més aviat satisfet/a.
- Estic més aviat insatisfet/a.
- Estic molt insatisfet/a.

Comentaris:

S4. Està satisfet/a amb el treball del formador?

- Estic molt satisfet/a.
- Estic més aviat satisfet/a.
- Estic més aviat insatisfet/a.
- Estic molt insatisfet/a.

Comentaris:

S5. Està satisfet/a amb la formació teòrica rebuda?

- Estic molt satisfet/a.
- Estic més aviat satisfet/a.
- Estic més aviat insatisfet/a.
- Estic molt insatisfet/a.

Comentaris:

S6. Està satisfet/a amb la formació pràctica rebuda?

- Estic molt satisfet/a.
- Estic més aviat satisfet/a.
- Estic més aviat insatisfet/a.
- Estic molt insatisfet/a.

Comentaris:

Annex 4. Catàleg d'indicadors per a l'avaluació de l'impacte de l'hort social en el funcionament de Serveis Socials

Aquest instrument constitueix una proposta d'indicadors per avaluar si l'hort social ha tingut impacte en el funcionament de Serveis Socials, i ha estat construït a partir de l'experiència original del programa d'horts socials de l'Ajuntament de Premià de Dalt.

Cada equip de Serveis Socials, a partir de la pròpia cartera de serveis municipals, ha de determinar quins seran els indicadors definitius.

Indicadors d'impacte en els recursos i els serveis socials bàsics

(Exemples)	Abans de l'HS	Durant l'HS	Després de l'HS
Nombre de visites a Serveis Socials			
Temps de visita			
Ús del programa de Serveis Socials «Àpats en companyia»			
Ús del programa de Serveis Socials SAD			
Ús dels programes de formació per a adults			
Ús del Servei de Teràpia Familiar			
Ús del Servei d'Ocupació Municipal			
Ús dels serveis de salut			
Percepció de prestacions econòmiques no locals			
Percepció de beques			
Percepció d'ajuts d'urgència			

Indicadors d'impacte en l'activitat de Serveis Socials

(Exemples)	Abans de l'HS	Durant l'HS	Després de l'HS
Percepció de la intensitat en la intervenció			
Tipus d'entrevista més freqüent: Seguiment i acompanyament respecte dels tràmits administratius Suport i acompanyament psicosocial			
Percepció de la qualitat de la relació entre l'usuari i Serveis Socials			
Participació dels usuaris en el funcionament de Serveis Socials			

Annex 5. Llista no exhaustiva de variables de segmentació

Variables
Gènere
Data de naixement
Nacionalitat
País de naixement
Data d'arribada a l'Estat
Data d'empadronament municipal
Data d'enregistrament a Serveis Socials
Situació laboral actual
Data d'inscripció a l'atur
Nivell màxim d'estudis finalitzats
Discapacitat
Consum de drogues
Estrangeria/Problemes judicials

Annex 6. Síntesi de resultats individuals

En aquesta pàgina i la que segueix es desenvolupa una proposta de quadre resum de resultats per a cada participant del projecte Horts Socials. L'objectiu és facilitar la visualització de l'evolució entre l'inici i el final del programa.

Dades d'identificació de l'usuari
ID de l'usuari
Gènere
Data de naixement
Nacionalitat
País de naixement
Estudis

	Avaluació autopercebuda			Avaluació tècnica			
	Valoració			Atribució	Valoració		
	Inicial	Final	Diferència	A l'HS	Inicial	Final	Diferència
Salut							
Salut general (estat de salut)							
Cura de la salut (autocura)							
Higiene							
Alimentació							
Forma física							
Descans (dormir)							
Sentiment de felicitat (to emocional)							

Avaluació autopercebuda				Avaluació tècnica			
	Valoració			Atribució	Valoració		
	Inicial	Final	Diferència	A l'HS	Inicial	Final	Diferència
Relacions							
Qualitat de les relacions familiars							
Quantitat d'amics							
Qualitat de les relacions d'amistat							
Participació							
Participació en activitats de la comunitat							
Implicació en associacions							
Coneixement de recursos de la comunitat							
Sentiment de pertinença a la comunitat							
Valoració global							
Qualitat de vida							
Visió de futur							

Indicadors d'impacte en recursos SSB			
	Valoració		
	Abans	Durant	Després
Nombre de visites SSB			
Temps de la visita			
Ús del servei «Àpats en companyia»			
Ús de la SAD			
Ús de la formació d'adults			
Ús de la teràpia familiar			
Ús dels serveis d'ocupació			
Ús dels serveis de salut			
Percepció de beques			
Percepció d'ajuts d'urgència			

Indicadors d'impacte en activitat SSB			
	Valoració		
	Abans	Durant	Després
Intensitat de la intervenció			
Acompanyament en tràmits administratius			
Acompanyament psicosocial			
Qualitat de la relació			
Participació de l'usuari en funcionament SSB			

Avaluació tècnica de competències			
	Valoració		
	Inicial	Final	Diferència
Lectoescritura			
Càlcul bàsic			
Idioma comunitat			
Idioma laboral			
Informàtica			
Mobilitat			
Carnet de conduir			
Projecte			
Disposició a l'aprenentatge			
Motivació			
Flexibilitat			
Autonomia			
Comunicació			

Qüestionari de satisfacció		
	Valoració	Comentaris
General		
Amb el grup		
Amb l'equip de SSB		
Amb el formador		
Amb la formació teòrica		
Amb la formació pràctica		

Altres publicacions de la sèrie Benestar i Ciutadania

Eines

- 1 Recull de normativa sobre participació ciutadana en l'àmbit local. Darrera actualització: juliol del 2015
- 2 Guia pràctica per a la realització de polítiques transversals de gènere en l'àmbit municipal
- 3 La pobresa energètica a la demarcació de Barcelona. Propostes d'actuació des de l'àmbit local
- 4 Pla local de prevenció de drogodependències. Orientacions per al diagnòstic
- 5 Guia per al desenvolupament de projectes d'horts socials ecològics